

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ

*Πρόγραμμα Καλλιέργειας Δεξιοτήτων
Πράξη: «Επιμόρφωση των εκπαιδευτικών στις δεξιότητες
μέσω εργαστηρίων» (MIS 5092064)*

ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ 2014-2020» που συγχρηματοδοτείται από την Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο)

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΦΡΟΝΤΙΖΩ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

1. Παγκόσμια και Τοπική Φυσική Κληρονομιά

ΕΠΙΣΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΡΙΣΗ

Δήμητρα Ευτέρπη Σωτηροπούλου

«ΕΠΙΣΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΡΙΣΗ»

Φιλοσοφία –Σκοπιμότητα προγράμματος

Η επισιτιστική και διατροφική ασφάλεια του παγκόσμιου πληθυσμού αποτελούν πρόβλημα, το οποίο εντείνεται από αιτίες όπως η κλιματική αλλαγή, η οικονομική κρίση, οι πόλεμοι, η πρόσφατη πανδημία του Covid-19 και οι μετακινήσεις των πληθυσμών. Οι περιοχές οι οποίες πλήττονται κατά κύριο λόγο, είναι οι αναπτυσσόμενες χώρες στην Αφρική, Ασία και Λατινική Αμερική. Όμως όσο και αν το πρόβλημα φαίνεται να βρίσκεται μακριά από εμάς, η πραγματικότητα είναι άλλη. Δεν είναι λίγοι οι κάτοικοι των πόλεων των ανεπτυγμένων χωρών, που ζουν στα όρια της φτώχειας και της πείνας.

Ο δεύτερος από τους 17 στόχους του ΟΗΕ για την αειφόρο ανάπτυξη αφορά τον τερματισμό της πείνας, τη διασφάλιση της πρόσβασης όλων των ανθρώπων σε ασφαλή, θρεπτική και επαρκή τροφή, καθώς και τον τερματισμό όλων των μορφών κακής διατροφής. Η επίτευξη του στόχου στηρίζεται στις επιστημονικές εξελίξεις στον πρωτογενή τομέα παραγωγής και στη ρύθμιση των όρων της διεθνούς οικονομίας και εμπορίου μέσω της πολιτικής. Όμως η επίτευξή του είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την υλοποίηση και των άλλων στόχων όπως αυτών της μηδενικής φτώχειας, της καλής υγείας και ευημερίας, των λιγότερων ανισοτήτων, της δράσης για το κλίμα κλπ.

Μέσα από τις δραστηριότητες του προγράμματος «Επισιτιστική Κρίση» οι μαθητές/τριες θα πληροφορηθούν την υπάρχουσα κατάσταση στο θέμα της διατροφής σε παγκόσμιο επίπεδο και θα διερευνήσουν τα αίτια της επισιτιστικής κρίσης και τις προτεινόμενες λύσεις. Θα πρέπει να αναστοχαστούν τις προσωπικές τους καταναλωτικές και διατροφικές συνήθειες και να προβληματιστούν για το ρόλο που μπορεί να έχουν ως άτομα στην άμβλυση του προβλήματος της πείνας.

Τα επτά προτεινόμενα εργαστήρια αποτελούν μια αλληλουχία, η οποία καθοδηγεί το/τη μαθητή/τρια από τη διαπίστωση του προβλήματος μέχρι τη λύση.

Επιδιώκεται να γίνει σαφές το πρόβλημα, της αναγκαστικής πείνας λόγω έλλειψης θρεπτικής και επαρκούς τροφής. Εντοπίζονται οι περιοχές του πλανήτη, όπου οι κάτοικοι πλήττονται από την επισιτιστική κρίση και διερευνώνται τα αίτια αυτής της κατάστασης. Στο πλαίσιο αυτό εξετάζεται και η δική μας άμεση ή έμμεση εμπλοκή στη δημιουργία του προβλήματος.

Μέσα από τα 7 εργαστήρια καλλιεργούνται κυρίως δεξιότητες Ζωής (κοινωνικής ζωής, ψηφιακής ιθαγένειας, διαμεσολάβησης και κοινωνικής ενσυναίσθησης) και δεξιότητες του 21^{ου} αιώνα.

Παράλληλα, οι εμπλεκόμενα επιστημονικοί κλάδοι και φορείς στο θέμα της επισιτιστικής κρίσης, μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως παραδείγματα επαγγελματιών (π.χ. πράσινα επαγγέλματα) και να αξιοποιηθούν στο ΣΕΠ.

Το πρόγραμμα μπορεί να υλοποιηθεί και διαδικτυακά.

Πληροφορίες υλοποίησης: προαπαιτούμενες γνώσεις, προετοιμασία υλικού

Οι γνώσεις που προαπαιτούνται περιλαμβάνονται στα ΠΣ των μαθημάτων του Γυμνασίου, όπως Γεωγραφία Α΄τάξης, Ιστορία, Οικιακή Οικονομία, Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή και Πληροφορική. Μεγαλύτερη συνάφεια θα έχει το συγκεκριμένο πρόγραμμα με το μάθημα Εκπαίδευσης για την Αειφορία σε περίπτωση που αυτό συμπεριληφθεί στα νέα ΠΣ.

Τα υλικά που θα χρειαστούν:

- παγκόσμιος χάρτης
- πίνακας και μαρκαδόρος πίνακα
- κόλλες Α4
- εκτυπωτής
- Η/Υ, προβολικό, wifi

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ			
ΣΧΟΛΕΙΟ		ΤΜΗΜΑ.....	ΣΧΟΛ. ΕΤΟΣ:
Θεματική	2. Φροντίζω το περιβάλλον	Υποθεματική	Παγκόσμια και Τοπική Φυσική Κληρονομιά
ΒΑΘΜΙΔΑ/ΤΑΞΕΙΣ (που προτείνονται)	Γ΄ Γυμνασίου		
Τίτλος	ΕΠΙΣΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΡΙΣΗ		
Δεξιότητες στόχευσης του προγράμματος	<p>Δεξιότητες ζωής (αυτομέριμνα, κοινωνικές δεξιότητες, ενσυναίσθηση και ευαισθησία, πολιτειότητα, προσαρμοστικότητα, ανθεκτικότητα, υπευθυνότητα, ευχέρεια στην ηλεκτρονική διακυβέρνηση, ασφαλής πλοήγηση στο διαδίκτυο, επίλυση συγκρούσεων, οργανωτική ικανότητα, προγραμματισμός, παραγωγικότητα, αποτελεσματικότητα),</p> <p>Δεξιότητες 21^{ου} αιώνα (κριτική σκέψη, επικοινωνία, συνεργασία, δημιουργικότητα),</p> <p>Δεξιότητες του νου (οργανωσιακή σκέψη, μελέτη περιπτώσεων, επίλυση προβλημάτων, δημιουργική, παραγωγική, ολιστική σκέψη</p>		
Σύνδεση με τη Βασική Θεματική	<p>Σκοπός του προγράμματος είναι να αντιληφθούν οι μαθητές/τριες την ανισότητα στην κατανομή των τροφίμων στον κόσμο, να διερευνήσουν τα αίτια και τις συνέπειες στους ανθρώπους και τον πλανήτη και να προβληματιστούν για το ρόλο τους στη δημιουργία αλλά και την «αντιμετώπιση –λύση» του προβλήματος.</p>		

Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα	Εργαστήριο/τίτλος	Δραστηριότητες – (ενδεικτικές)
<p>Οι μαθητές/τριες</p> <ul style="list-style-type: none"> -Να εκφράζονται ελεύθερα και να μιλούν για τον εαυτό τους(επικοινωνία). -Να ακούν τους/τις συμμαθητές/τριες τους με σεβασμό (σεβασμός) -Να συνεργάζονται μέσα στην ομάδα και να αναλαμβάνουν ρόλο με υπευθυνότητα (συνεργασία, επικοινωνία, σεβασμός) 	<p>Ας γνωριστούμε - ποιοι είμαστε;</p> 	<p>1^η Δραστηριότητα Δίνεται σε κάθε μαθητή/τρια ένας μικρός κλειστός φάκελος με ένα καρτελάκι μέσα. Τους ζητείται να γράψουν στο εξωτερικό μέρος του φακέλου το όνομά τους. Από το όνομά τους να διαλέξουν ένα γράμμα, από το οποίο θα αρχίζει ένα χαρακτηριστικό της προσωπικότητά τους, για παράδειγμα: Δήμητρα-ήρεμη Κάθε παιδί παρουσιάζεται στην ολομέλεια της τάξης με το όνομα και το χαρακτηριστικό του.</p> <p>2^η Δραστηριότητα Ζητείται από τους/τις μαθητές/τριες να ανοίξουν το φάκελο και να διαβάσουν το καρτελάκι που περιέχεται. Οι μαθητές/τριες με το ίδιο καρτελάκι συγκροτούν ομάδα. Ο εκπαιδευτικός ζητά από τα μέλη των ομάδων να αναλάβουν «ρόλους», αφού πρώτα εξηγήσει τις ευθύνες και τις αρμοδιότητες του κάθε ρόλου. Τα μέλη κάθε ομάδας καλούνται να συζητήσουν και να συναποφασίσουν για το ρόλο που θα αναλάβει ο/η καθένας/μια. Όταν ολοκληρωθεί η διαδικασία, ο/η διδάσκων/ουσα ζητά από τους μαθητές/τριες να εντοπίσουν στον παγκόσμιο χάρτη την ήπειρό τους. Ο εκπρόσωπος κάθε ομάδας δηλώνει στην ολομέλεια ποια ήπειρο εκπροσωπεί η ομάδα του και την δείχνει στο χάρτη. Το εργαστήριο ολοκληρώνεται με τη συμπλήρωση του φύλλου αξιολόγησης ΦΑ1</p>

<p>Οι μαθητές/τριες</p> <p>-Να διαπιστώσουν την άνιση κατανομή των τροφίμων στις διάφορες περιοχές της γης (κριτική σκέψη, μελέτη περιπτώσεων.)</p> <p>-Να συναισθανθούν τα προβλήματα επιβίωσης, που μπορεί να έχουν κάποιες από τις οικογένειες που θα μελετήσουν (ενσυναίσθηση και ευαισθησία)</p> <p>-Να συνεργάζονται μέσα στην ομάδα (συνεργασία, επικοινωνία)</p>	<p>«Έχουν όλοι οι άνθρωποι του πλανήτη την ίδια πρόσβαση στα τρόφιμα;»</p> <p>Α' μέρος</p> 	<p>Δραστηριότητα</p> <p>Ο/Η εκπαιδευτικός ανατρέχει στην ιστοσελίδα # https://www.theguardian.com/lifeandstyle/gallery/2013/may/06/hungry-planet-what-world-eats και προβάλλει εικόνες από το βιβλίο “<i>Hungry Planet: What the World Eats</i>”.</p> <p>Εναλλακτικά μπορεί να επισκεφθεί την ιστοσελίδα https://www.rayunitedfc.org/ghhs-unit-1/ (δραστηριότητα 2), ή να δημιουργήσει ένα δικό του ppt με αυτές τις εικόνες και το πληροφοριακό υλικό που υπάρχει για κάθε μια. Οι μαθητές/τριες παρατηρούν κάθε φωτογραφία, καθώς και τις πληροφορίες που δίνονται και στις ομάδες τους συζητούν και απαντούν στις ερωτήσεις που δίνονται στο φύλλο εργασίας (ΦΕ.2).</p> <p># στο τέλος της περιγραφής των εργαστηρίων υπάρχει το link</p>
--	--	---

<p>Οι μαθητές/τριες</p> <p>-Να συνδυάσουν την επάρκεια και το είδος των τροφίμων που καταναλώνουν οι οικογένειες ανάλογα με τον τόπο κατοικίας τους (κριτική σκέψη)</p> <p>-Να συνδυάσουν και παράλληλα να αιτιολογήσουν τη φάση ανάπτυξης της περιοχής της κατοικίας της οικογένειας με την κατάσταση διαβίωσής της (κριτική σκέψη, ολιστική σκέψη, ενσυναίσθηση, πολιτειότητα)</p>	<p>«Έχουν όλοι οι άνθρωποι του πλανήτη την ίδια πρόσβαση στα τρόφιμα;»</p> <p>Β' μέρος</p> 	<p>Δραστηριότητα</p> <p>Κάθε ομάδα απομονώνει από τα φύλλα εργασίας ΦΕ.2 τις περιπτώσεις των οικογενειών που ζουν στην ήπειρο που εκπροσωπεί (η ομάδα).</p> <p>Επεξεργάζεται τις πληροφορίες που συγκέντρωσαν τα μέλη της και απαντά στις ερωτήσεις του φύλλου εργασίας ΦΕ3.</p> <p>Στην ολομέλεια</p> <ul style="list-style-type: none"> • Κάθε ομάδα παρουσιάζει τα συμπεράσματά της. • Με την ολοκλήρωση των παρουσιάσεων τίθενται τα ερωτήματα: <p>-«ποιες περιοχές του πλανήτη πλήττονται από την επισιτιστική κρίση;»</p> <p>-«μπορείτε να υποθέσετε τις αιτίες;» (οι απαντήσεις γράφονται στον πίνακα και στο τέλος ομαδοποιούνται)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Οι περιοχές σημειώνονται στον παγκόσμιο χάρτη. • Σε χαρτόνι καταγράφονται οι υποθέσεις <p>Το εργαστήριο ολοκληρώνεται με τη συμπλήρωση του φύλλου αξιολόγησης ΦΑ2</p>
--	---	--

<p>Οι μαθητές/τριες</p> <p>-Να συνειδητοποιήσουν, ότι όλοι οι κάτοικοι μιας πόλης δεν έχουν την ίδια πρόσβαση στην τροφή (πολιτεία, ενσυναίσθηση)</p> <p>-να συναισθανθούν την κατάσταση (ενσυναίσθηση και ευαισθησία)</p> <p>-να προβληματιστούν για τα αίτια (κριτικής σκέψη)</p> <p>-Να πλοηγηθούν με ασφάλεια στο διαδίκτυο, αναζητώντας τα αίτια της φτώχειας στις πόλεις (ασφαλής πλοήγηση στο διαδίκτυο)</p> <p>-Να αναπτύξουν αλληλεγγύη και να προτείνουν εφικτές λύσεις για την αντιμετώπιση της πείνας στις πόλεις (αλληλεγγύη, πολιτεία)</p>	<p>«Μόνο στις αναπτυσσόμενες χώρες υπάρχει πείνα;»</p> 	<p>Δραστηριότητα</p> <p>Αφόρμηση για την δραστηριότητα μπορεί να αποτελέσει το graffiti του Wild Drawing: «No land for the poor», αφιερωμένο στον «Φτωχό και στον Άστεγο στην Ελλάδα και σε ολόκληρο τον κόσμο». Ο/Η εκπαιδευτικός μπορεί να το βρει στην ιστοσελίδα https://metaxourgeio.files.wordpress.com/2015/10/2.jpg και να το προβάλλει στην τάξη.</p> <p>Ακολουθεί 5λεπτη συζήτηση στην ολομέλεια με θέμα τα αίτια της φτώχειας, τη θέση της πολιτείας και των πολιτών. Οι ομάδες μοιράζονται τα θέματα: φτώχεια και πείνα στις πόλεις, άστεγοι, ΜΚΟ-άστεγοι, δήμοι-άστεγοι και ψάχνουν στο διαδίκτυο κείμενα για αυτά. Ο/Η εκπαιδευτικός βοηθά τις ομάδες στην αξιολόγηση των πηγών. Κάθε ομάδα συγκεντρώνει τα κείμενά της και τα επεξεργάζεται. Συμπληρώνει στο φύλλο εργασίας (ΦΕ4) όποιο στοιχείο θεωρεί ότι μπορεί να τεκμηριώσει από τα κείμενα που επεξεργάστηκε.</p> <p>Στην ολομέλεια ο/η εκπαιδευτικός σχεδιάζει στον πίνακα το σχήμα του ΦΕ4 και τον συμπληρώνει με τα δεδομένα όλων των ομάδων.</p> <p>Το εργαστήριο ολοκληρώνεται με τη συμπλήρωση του φύλλου αξιολόγησης ΦΑ3</p>
--	--	---

<p>Οι μαθητές/τριες</p> <p>-Να διαπιστώσουν το μέγεθος και τα αίτια της επισιτιστικής κρίσης των αναπτυσσομένων χωρών (παρατήρηση)</p> <p>-Να προβληματιστούν για το ρόλο των αναπτυγμένων χωρών στην παγκόσμια επισιτιστική κρίση (πολιτείοτητα, κριτική σκέψη, ενσυναίσθηση)</p>	<p>«Ποια είναι τα αίτια της παγκόσμιας επισιτιστικής κρίσης;»</p> 	<p>Δραστηριότητα</p> <p>Ο εκπαιδευτικός ανατρέχει στην ιστοσελίδα https://www.visualcapitalist.com/covid-19-global-food-insecurity/ όπου υπάρχουν τρεις χάρτες (παγκόσμιος, Αφρικής, Μέσης Ανατολής και Ασίας) που παρουσιάζουν τα αίτια και το μέγεθος της πείνας στον πλανήτη. Οι χάρτες παρουσιάζονται από τον εκπαιδευτικό, με σύντομο σχολιασμό. Επειδή οι χάρτες είναι στα αγγλικά κρίνεται σκόπιμο να ζητηθεί η συνεργασία του/ης καθηγητή/τριας των Αγγλικών.</p> <p>Ως κύρια αίτια της επισιτιστικής κρίσης αναφέρονται οι πόλεμοι και πολιτική ανασφάλεια, η κλιματική αλλαγή, η μετακίνηση των πληθυσμών, οικονομική κρίση, προσβολές από έντομα, η πανδημία covid-19.</p> <p>Ο/Η διδάσκων/ουσα δίνει σε κάθε ομάδα τους χάρτες τους, οποίους έχει εκτυπώσει και τους ζητά να συζητήσουν και να συμπληρώσουν το φύλλο εργασίας ΦΕ5.</p> <p>Στην ολομέλεια οι ομάδες παρουσιάζουν τις απαντήσεις τους και δομείται ένας χάρτης εννοιών ο οποίος αποτυπώνεται σε ένα μεγάλο χαρτόνι.</p> <p>Το εργαστήριο ολοκληρώνεται με τη συμπλήρωση του φύλλου αξιολόγησης ΦΑ4</p>
--	---	---

<p>Οι μαθητές/τριες</p> <p>-Να διαπιστώσουν την ευθύνη, που έχουν οι αναπτυσσόμενες και οι αναπτυγμένες χώρες στην απώλεια τροφίμων (κριτική σκέψη, πολιτειότητα)</p> <p>-Να συνδέσουν τις διατροφικές τους συνήθειες, με την πείνα και την κλιματική αλλαγή (κριτική σκέψη, ευαισθησία, αυτόνομη μάθηση, υπευθυνότητα)</p> <p>-Να συναισθανθούν τις προσωπικές τους ευθύνες απέναντι σε αυτούς που υποφέρουν από πείνα (ενσυναίσθηση και ευαισθησία)</p>	<p>«Απώλεια τροφίμων και κλιματική αλλαγή»</p> 	<p>Δραστηριότητα</p> <p>Δίνονται σε κάθε ομάδα τρία κείμενα που ο εκπαιδευτικός μπορεί να τα ανασύρει από το διαδίκτυο</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Επάρκεια τροφίμων ## 2.Μείωση των απωλειών και της σπατάλης τροφίμων ### 3. Αποτύπωμα άνθρακα τροφίμων και κλιματική αλλαγή #### <p>Τα κείμενα μοιράζονται μέσα στην ομάδα και οι μαθητές/τριες είτε ατομικά είτε ανά δυο μελετούν από ένα κείμενο. Παρουσιάζονται στην ομάδα τα σημαντικά σημεία του κειμένου από τους μαθητές/τριες που τα διάβασαν. Συμπληρώνουν τα φύλλα εργασίας ΦΕ6.1 και ΦΕ6.2. Τα αποτελέσματα της εργασίας των ομάδων παρουσιάζονται, συνοψίζονται και καταγράφονται σε ένα μεγάλο χαρτόνι. Το εργαστήριο ολοκληρώνεται με τη συμπλήρωση του φύλλου αξιολόγησης ΦΑ5</p>
---	--	--

<p>-Οι μαθητές/τριες</p> <p>-Να εντοπίσουν τα σημαντικά σημεία του προγράμματος (κριτική σκέψη, ενσυναίσθηση, υπευθυνότητα)</p> <p>-Να συμφωνήσουν ποια είναι τα πιο σημαντικά στοιχεία που θα ήθελαν να επικοινωνήσουν στη σχολική κοινότητα (συνεργασία, κριτική σκέψη)</p> <p>-Να προτείνουν δράσεις διάχυσης (επικοινωνία, συνεργασία, δημιουργικότητα)</p> <p>-Να συναποφασίσουν στο πως θα οργανώσουν τη δράση (συνεργασία, επικοινωνία, σεβασμός)</p>	<p>«Αποφασίζουμε για τη δράση διάχυσης»</p> 	<p>1^η Δραστηριότητα Καταιγισμός ιδεών με θέμα: «Επισιτιστική κρίση» Οι απόψεις των μαθητών/τριών ομαδοποιούνται και αποτελούν τις «πληροφορίες-έννοιες» οι οποίες θα πρέπει να διαχυθούν στη σχολική κοινότητα μέσω ενός σχεδίου δράσης.</p> <p>2^η Δραστηριότητα Συνέλευση τάξης Μέσα από τις διαδικασίες της «Συνέλευσης τάξης» όπως περιγράφονται στη <i>Συνέλευση των Παιδιών</i> http://inart12.org/images/Documents/H_Synelefsi_ton_Paidion.pdf αποφασίζουν για τη δράση με την οποία θα μεταφέρουν τα μηνύματά τους στη σχολική κοινότητα</p> <p>Το εργαστήριο ολοκληρώνεται με τη συμπλήρωση του φύλλου αξιολόγησης ΦΑ6</p>
--	--	---

<https://www.theguardian.com/lifeandstyle/gallery/2013/may/06/hungry-planet-what-world-eats>

<https://unric.org/el/%CE%BF-%CE%B1%CE%BD%CF%84%CF%8C%CE%BD%CE%B9%CE%BF-%CE%B3%CE%BA%CE%BF%CF%85%CF%84%CE%AD%CF%81%CE%B5%CF%82-%CF%80%CF%81%CE%BF%CE%B5%CE%B9%CE%B4%CE%BF%CF%80%CE%BF%CE%B9%CE%B5%CE%AF-%CE%B3%CE%B9%CE%B1/>.

<https://www.consilium.europa.eu/el/policies/food-losses-waste/>

<https://odeth.eu/%CE%B1%CF%80%CE%BF%CF%84%CF%8D%CF%80%CF%89%CE%BC%CE%B1-%CE%AC%CE%BD%CE%B8%CF%81%CE%B1%CE%BA%CE%B1-%CF%84%CF%89%CE%BD-%CF%84%CF%81%CE%BF%CF%86%CE%AF%CE%BC%CF%89%CE%BD-foodprint-%CE%BA%CE%B1%CE%B9/>

Εκπαιδευτικό Υλικό/ Συνδέσεις/

<https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-14554-2018-INIT/el/pdf>
https://ec.europa.eu/info/index_en
https://ec.europa.eu/info/index_en
https://www.nato.int/docu/review/2011/climate-action/Food_Security_Solutions/GR/index.htm
<https://unric.org/el/%cf%83%cf%84%ce%bf%cf%87%ce%bf%cf%83-2-%ce%bc%ce%b7%ce%b4%ce%b5%ce%bd%ce%b9%ce%ba%ce%b7-%cf%80%ce%b5%ce%b9%ce%bd%ce%b1/>
<https://unric.org/el/17-%CF%83%CF%84%CE%BF%CF%87%CE%BF%CE%B9-%CE%B2%CE%B9%CF%89%CF%83%CE%B9%CE%BC%CE%B7%CF%83-%CE%B1%CE%BD%CE%B1%CF%80%CF%84%CF%85%CE%BE%CE%B7%CF%83/>
<https://www.ypaidhros.gr/kina-tha-synexisei-na-proothei-paragogi-sitiron-eksasfalizontas-diatrofiki-asfaleia-meta-covid-19/>

Φορείς και άλλες συνεργασίες που θα εμπλουτίσουν το πρόγραμμά μας

Αξιολόγηση Εργαστηρίου- Συνολική αποτίμηση & αναστοχασμός πάνω στην υλοποίηση - Εκδηλώσεις διάχυσης

Η αξιολόγηση του εργαστηρίου γίνεται μέσα από τη μελέτη των ατομικών φύλλων αυτοαξιολόγησης και ετεροαξιολόγησης των μαθητών/τριων.

Οι εκδηλώσεις διάχυσης αποφασίζονται από τους μαθητές/τριες.

Ως προτεινόμενες δράσεις διάχυσης θα μπορούσε να είναι

- η δημιουργία αφισών
- μια μέρα όπου οι μαθητές του τμήματος θα ετοιμάσουν «δεκατιανό» για την τάξη τους. Θα προσπαθήσουν να αγοράσουν όσες ακριβώς πρώτες ύλες (ψωμί, τυρί, αλλαντικά κλπ) χρειάζονται, με μικρότερο αποτύπωμα άνθρακα. Ότι περισσέψει θα πρέπει να βρουν τρόπο να το αξιοποιήσουν ώστε να μη πεταχτεί κανένα τρόφιμο. Τα τρόφιμα που αγοράστηκαν, τα είδη που παρασκευάστηκαν, ότι περίσσεψε και πώς το διαχειρίστηκε η τάξη, θα κοινοποιηθούν σε όλο το σχολείο.
- Η ίδια δράση μπορεί να γίνει και για όλο το σχολείο.

Σημειώσεις:

Υποδειγματικό Υλικό- Δειγματικά Φύλλα εργασίας - Περιγραφή εργαστηρίων & δράσεων (3-5 φύλλα)

1^ο Φύλλο εργασίας (ΦΕ2):

Οι δημιουργοί του βιβλίου “*Hungry Planet: What the World Eats*” ταξίδεψαν σε όλο τον κόσμο και κατέγραψαν το τι τρώει μια οικογένεια στη διάρκεια μιας εβδομάδας και το κόστος της τροφής αυτής. Για κάθε μία από τις οικογένειες να καταγράψετε τα παρακάτω στοιχεία:

a) **Οικογένεια:**.....

Τόπος κατοικίας:

1. Πόσα μέλη έχει η οικογένεια;
2. Πόσα χρήματα ξοδεύει για το φαί της κάθε βδομάδα;
3. Θεωρείτε ότι η ποσότητα φαγητού που έχει στη διάθεσή της είναι επαρκής ποσοτικά;
4. Υπάρχει χώρος συντήρησης τροφίμων; Πχ ψυγείο
5. Καταναλώνει η οικογένεια συσκευασμένα τρόφιμα/επεξεργασμένα /κατεψυγμένα ;
6. Καταναλώνει η οικογένεια αποξηραμένα τρόφιμα; Πχ ρύζι
7. Θεωρείτε ότι τα τρόφιμα ζωικής προέλευσης είναι αρκετά για την οικογένεια;
8. Υπάρχει νερό (ύδρευση) στον τόπο κατοικίας;

b) **Οικογένεια:**.....

Τόπος κατοικίας:

.....

2^ο Φύλλο εργασίας (ΦΕ3)

ΗΠΕΙΡΟΣ:.....

Έκταση:

Πληθυσμός

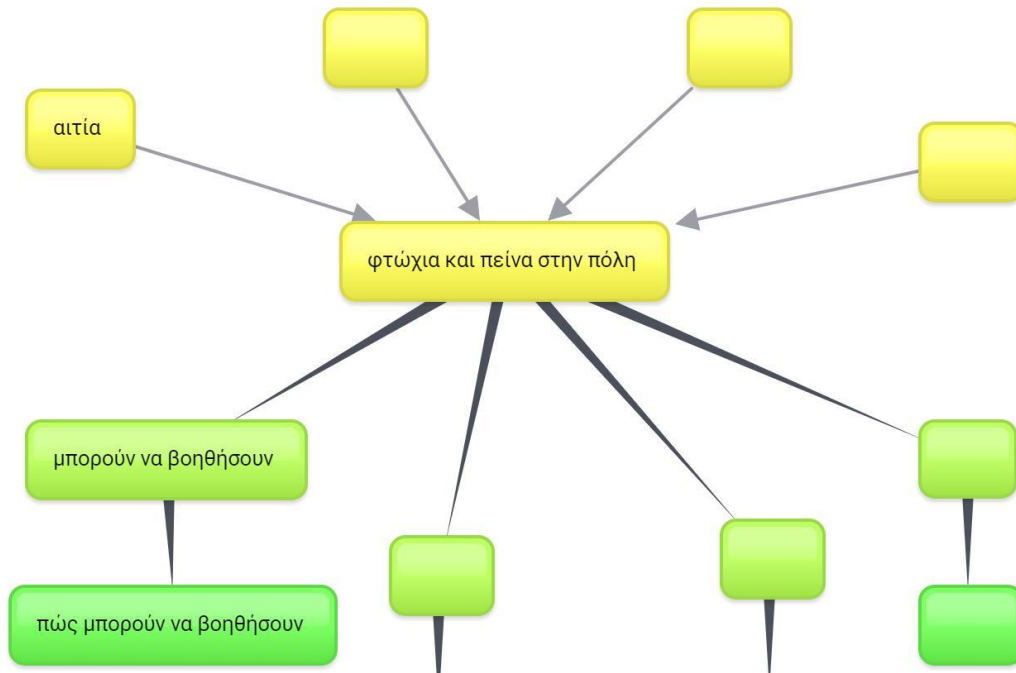
1. Η «ήπειρός» σας θεωρείται ότι ανήκει στις αναπτυγμένες περιοχές του πλανήτη;
.....
2. Όλα τα κράτη της ηπείρου βρίσκονται στο ίδιο επίπεδο ανάπτυξης;
.....
3. Πώς συνδέεται η οικονομική ανάπτυξη της «ηπείρου» σας με τον τρόπο διαβίωσης των οικογενειών που μελετήσατε;
.....

3^ο Φύλλο εργασίας (ΦΕ4)

Αφού επεξεργαστείτε τις πληροφορίες που βρήκατε στο διαδίκτυο, μπορείτε να προσθέσετε στο παρακάτω χάρτη εννοιών, κάποια αίτια της φτώχειας και της πείνας στην πόλη, κάποιους φορείς που μπορούν να βοηθήσουν στην αντιμετώπιση αυτής της κατάστασης και τον/τους τρόπο/ους που μπορούν να βοηθήσουν.

Δεν είναι ανάγκη να συμπληρωθούν όλα τα «κουτάκια». Κάθε ομάδα συμπληρώνει μόνο τις πληροφορίες που συνέλεξε.

4^ο Φύλλο Εργασίας (ΦΕ5)

Από τους χάρτες που σας δόθηκαν :

1. Να εντοπίσετε τις περιοχές του πλανήτη που πλήττονται από πείνα.

.....

2. Να καταγράψετε τα αίτια της επισιτιστικής κρίσης

.....

3. Να μελετήσετε τα στοιχεία που σας δίνονται παρακάτω

Κλιματική αλλαγή: Οι περιοχές οι οποίες είναι κατά κύριο λόγο υπεύθυνες για την κλιματική αλλαγή είναι οι αναπτυγμένες χώρες λόγω της βιομηχανίας, της αποψίλωσης των δασών, του τρόπου ζωής κλπ. Τα αποτελέσματα είναι ιδιαίτερα έντονα στις αναπτυσσόμενες χώρες οι οποίες δεν έχουν την οικονομική ευχέρεια να αντιμετωπίσουν τις συνέπειές της.

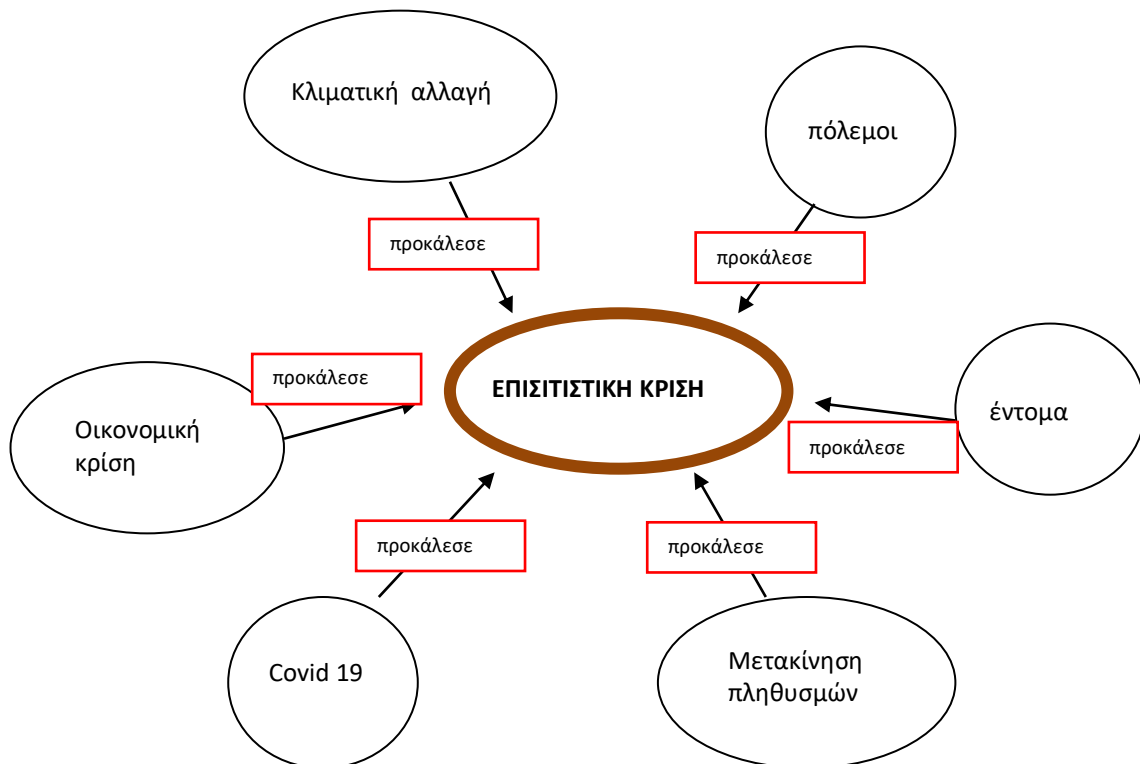
Μετακίνηση πληθυσμών: Οι πληθυσμοί μετακινούνται για να μπορέσουν να επιβιώσουν. Κυριότεροι λόγοι είναι οι πόλεμοι, πολιτική ανασφάλεια

Προσβολές από έντομα είναι αποτέλεσμα της κλιματικής αλλαγής

Πανδημία covid-19, πλήττει περισσότερο τις οικονομικά μη ισχυρές περιοχές και τις κάνει ακόμα φτωχότερες.

Πόλεμοι, πολιτική ανασφάλεια, οικονομική κρίση ως αποτέλεσμα της οικονομικής κατάστασης των αναπτυσσομένων κρατών.

Με βάση αυτά τα στοιχεία και όσα μάθατε από τα προηγούμενα εργαστήρια να ολοκληρώσετε τον «ημιδομημένο» χάρτη εννοιών αποτυπώνοντας σχέσεις ανάμεσα στις καταστάσεις

5^ο Φύλλο Εργασίας (ΦΕ6.1)

Να συμπληρώσετε τα κενά στο κείμενο που ακολουθεί:

Ο Αντόνιο Γκουτέρες, Γενικός Γραμματέας για την επισιτιστική ασφάλεια και τον covid-19, μεταξύ άλλων αναφέρει ότι: «Υπάρχει περισσότερο από αρκετό φαγητό

.....
.....
.....
.....
.....
.....

.....παγκοσμίως»

Σύμφωνα με τον Οργανισμό Τροφίμων και Γεωργίας των Ηνωμένων Εθνών (FAO), περίπου το ένα τρίτο του συνόλου των τροφίμων που παράγονται σε όλο τον κόσμο

.....

Ο..... συμβάλλει στην καταπολέμηση της πείνας και της κλιματικής αλλαγής.

Η οδηγία της ΕΕ περί αποβλήτων, καλεί τα κράτη μέλη και οι πολίτες να

1.....

2.....

3.....

4.....

6^ο Φύλλο Εργασίας (ΦΕ6.2)

Σύμφωνα με το άρθρο που δημοσιεύτηκε στο:

<https://odeth.eu/%CE%B1%CF%80%CE%BF%CF%84%CF%8D%CF%80%CF%89%CE%B1-%CE%AC%CE%BD%CE%B8%CF%81%CE%B1%CE%BA%CE%B1-%CF%84%CF%89%CE%BD-%CF%84%CF%81%CE%BF%CF%86%CE%AF%CE%BC%CF%89%CE%BD-foodprint-%CE%BA%CE%B1%CE%B9/>

Ποιο τρόφιμο έχει το μεγαλύτερο αποτύπωμα άνθρακα και γιατί;

- κρέας
- πατάτα
- κατεψυγμένος και συσκευασμένος αρακάς

Ενδεικτικές δραστηριότητες για την περιγραφική αξιολόγηση

Η περιγραφική αξιολόγηση εκτός από την αυτό & έτερο αξιολόγηση και το Portfolio, θα στηριχθεί και στις παρατηρήσεις του/της εκπαιδευτικού, οι οποίες γίνονται κατά τη διάρκεια των συζητήσεων στην ολομέλεια, ιδιαίτερα όταν οι μαθητές/τριες παρουσιάζουν τα αποτελέσματα της ομαδικής τους εργασίας.

Μέσω διερευνητικών ερωτήσεων για τον τρόπο εργασίας, συνεργασίας και διευκρινίσεων, ο/η εκπαιδευτικός μπορεί να αντιληφθεί τις δεξιότητες που κατέκτησαν τα παιδιά.

Για διευκόλυνσή του μπορεί να συμπληρώσει και τον πίνακα

Ομάδα Α	Μαθητής 1				Μαθητής 2				Μαθητής 3			
	καθόλο	λίγο	αρκετά	πολύ								
Δραστηριότητα 1												
Συμμετέχει στη δραστηριότητα;												
Συνεργάζεται με τους άλλους στην ομάδα;												
Προτείνει ιδέες για την αξιοποίηση των υλικών;												
Οι ιδέες του είναι πρωτότυπες;												
Ακούει τις απόψεις/προτάσεις των συμμαθητών του;												
Κάνει ερωτήσεις που δείχνουν ότι έχει κατανοήσει τις θέσεις των άλλων;												
Μπορεί να εκφράζει με επάρκεια τις σκέψεις του για ένα πρόβλημα;												
Παρουσιάζει πολύ καλά στην ολομέλεια το έργο της ομάδας;												

Φύλλα περιγραφικής αυτο-αξιολόγησης και έτερο-αξιολόγησης

Με την ολοκλήρωση κάθε εργαστηρίου οι μαθητές/τριες συμπληρώνουν το φύλλο αυτοαξιολόγησης και ετεροαξιολόγησης προκειμένου να διαπιστώσουμε αν έχουν επιτευχθεί τα μαθησιακά αποτελέσματα τα οποία αναμέναμε σχεδιάζοντας τη συγκεκριμένη δραστηριότητα.

Ενδεικτικά παρουσιάζονται δυο φύλλα αυτο και ετεροαξιολόγησης

ΦΥΛΛΑ ΑΥΤΟ & ΕΤΕΡΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

ΦΑ1 (1^η Δραστηριότητα)

ΦΑ1.1 ΑΥΤΟ-ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Δεξιότητες που κατέκτησα		Αυτοαξιολόγηση
επικοινωνίας αυτεπάρκειας	Μίλησα με άνεση για τον εαυτό μου	
σεβασμού	Άκουσα με προσοχή και ενδιαφέρον τους συμμαθητές/τριες μου να μιλούν για τον εαυτό τους	
συνεργασίας, επικοινωνίας	Συνεργάστηκα με τους/τις συμμαθητές/τριες μου στην ομάδα. Τους άκουσα, είπα την άποψή μου και δέχτηκα την απόφαση της πλειοψηφίας	

ΦΑ1.2 ΕΤΕΡΟ-ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Δεξιότητες που κατέκτησε	ο/η.....	Ετεροαξιολόγηση
επικοινωνίας αυτεπάρκειας	Μίλησε με άνεση για τον εαυτό του	
σεβασμού	Άκουσε με προσοχή και ενδιαφέρον τους συμμαθητές/τριες του να μιλούν για τον εαυτό τους	
συνεργασίας, επικοινωνίας	Συνεργάστηκε με τους/τις συμμαθητές/τριες του στην ομάδα. Τους άκουσε, είπε την άποψή του και δέχτηκε την απόφαση της πλειοψηφίας	

ΦΑ2 (2^η- 3^η Δραστηριότητα)

ΦΑ2,3.1 ΑΥΤΟ-ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Δεξιότητες που κατέκτησα		Αυτό αξιολόγηση
κριτικής σκέψης, μελέτη περιπτώσεων	Παρατήρησα με ενδιαφέρον τις οικογένειες και εντόπισα τις διαφορές τους	
Ενσυναίσθηση ευαισθησία κριτική σκέψη	συναισθάνθηκα τα προβλήματα επιβίωσης, που έχουν κάποιες από τις οικογένειες που μελέτησα	
Κριτική σκέψη	Διαπίστωσα ότι η επάρκεια ή μη των τροφίμων που έχει κάθε οικογένεια έχει σχέση με τον τόπο διαβίωσής τους	
Χρήση ψηφιακής τεχνολογίας για άντληση πληροφοριών	Χρησιμοποίησα το διαδίκτυο για να βρω πληροφορίες.	
Κριτική σκέψη ολιστική σκέψη ενσυναίσθηση, πολιτειότητα	κατάλαβα τους λόγους για τους οποίους ο τρόπος διαβίωσης κάθε οικογένειας σχετίζεται κατάσταση διαβίωσής της	

ΦΑ2,3.2 ΕΤΕΡΟ-ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Δεξιότητες που κατέκτησε	ο/η.....	Ετερο αξιολόγηση
κριτικής σκέψης, μελέτη περιπτώσεων	Παρατήρησε με ενδιαφέρον τις οικογένειες και εντόπισε τις διαφορές τους	
Ενσυναίσθηση ευαισθησία κριτική σκέψη	συναισθάνθηκε τα προβλήματα επιβίωσης, που έχουν κάποιες από τις οικογένειες που μελέτησε	
Κριτική σκέψη	Διαπίστωσε ότι η επάρκεια ή μη των τροφίμων που έχει κάθε οικογένεια έχει σχέση με τον τόπο διαβίωσής τους	
Χρήση ψηφιακής τεχνολογίας για άντληση πληροφοριών	Χρησιμοποίησε το διαδίκτυο για να βρει πληροφορίες.	
Κριτική σκέψη ολιστική σκέψη ενσυναίσθηση, πολιτειότητα	κατάλαβε τους λόγους για τους οποίους ο τρόπος διαβίωσης κάθε οικογένειας σχετίζεται κατάσταση διαβίωσής της	

Περιγραφή ενδεικτικών δραστηριοτήτων για το portfolio μαθητή/-τριας

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ	
<i>Portfolio</i>	
<i>Μαθητή Μαθήτριας</i>	
Γράφω το όνομά μου	
Όνομα	
Επώνυμο	
Ζωγραφίζω τον εαυτό μου ή βάζω μια φωτογραφία μου	
Γράφω μια λέξη ή μια φράση που να με εκφράζει (motto)	
Τάξη/Τμήμα	
Ημερομηνία Έναρξης	
Ημερομηνία Λήξης	

<p>Στοιχεία Σχεδίου Δράσης</p>	<p>Φροντίζω το Περιβάλλον : ΕΠΙΣΤΙΣΤΙΚΗ ΚΡΙΣΗ</p>
<p>Τίτλος Σχεδίου Δράσης του τμήματος/τάξης μου</p>	
<p>Ο σημαντικότερος για μένα στόχος του Σχεδίου Δράσης της τάξης</p>	
<p>Τι καινούργιο έμαθα από την υλοποίηση αυτού του θεματικού κύκλου; (γνώσεις)</p>	
<p>Πώς τα κατάφερα;</p>	
<p>δεξιότητα ζωής με βοήθησε να τα καταφέρω;</p>	
<p>Ποια δεξιότηταμάθησης με βοήθησε να τα καταφέρω;</p>	
<p>Ποια δεξιότητα του νου με βοήθησε να τα καταφέρω;</p>	
<p>Ποια δεξιότητα ζωής με βοήθησε να τα καταφέρω;</p>	
<p>Γιατί είναι σημαντικό αυτό που έκανα (στάσεις)</p>	
<p>Τι θα άλλαζα στην υλοποίηση του Σχεδίου Δράσης ώστε να γίνει ακόμα καλύτερο;</p>	
<p>Από τα έργα μου θα επέλεγα να παρουσιάσω στην τάξη μου ...</p>	

Ερωτήσεις αυτοαξιολόγησης του προγράμματος

1. Στη διαπίστωση της άνισης κατανομής των τροφίμων στον πλανήτη οι μαθητές/τριες οδηγούνται μέσα από την παρατήρηση φωτογραφιών και μελέτη μικρών κειμένων, που αναφέρονται σε αυτές. **Σ-Λ**
2. Μέσα από τις φωτογραφίες οι μαθητές/τριες διαπιστώνουν ότι από χώρα σε χώρα δεν υπάρχει διαφορά μόνο στην ποσότητα αλλά και στην ποιότητα της τροφής. **Σ-Λ**
3. Ο Γενικός Γραμματέας του ΟΗΕ για την επισιτιστική ασφάλεια και τον covid-19 Αντόνιο Γκουτέρες, ισχυρίζεται ότι τα παραγόμενα τρόφιμα δεν επαρκούν για να θρέψουν τον πλανήτη. **Σ-Λ**
4. Η αύξηση στην κατανάλωση κρέατος εντείνει την κλιματική αλλαγή. **Σ-Λ**
5. Η επισιτιστική κρίση περιορίζεται στις αναπτυσσόμενες χώρες μόνο. **Σ-Λ**
6. Η επιδημία του covid-19 έπληξε οικονομικά εξίσου αναπτυγμένες και αναπτυσσόμενες χώρες. **Σ-Λ**
7. Για την υλοποίηση του προγράμματος, σε όλες τις δραστηριότητες οι μαθητές/τριες εργάζονται σε ομάδες. **Σ-Λ**
8. Ποια από τις παρακάτω τροφές έχει το μεγαλύτερο αποτύπωμα άνθρακα;
 - a) **κρέας**
 - b) πατάτα
 - c) κατεψυγμένος και συσκευασμένος αρακάς
9. Ένας από τους λόγους της απώλειας τροφίμων στις αναπτυγμένες χώρες είναι:
 - a) **Αγορά περισσότερων τροφίμων από όσα καταναλώνονται**
 - b) Δεν υπάρχουν τα μέσα συντήρησης ευπαθών τροφίμων
10. Στις αναπτυσσόμενες χώρες, οι κάτοικοι για την επιβίωσή τους καταναλώνουν κυρίως
 - a) Συσκευασμένες τροφές που συντηρούνται για μεγάλο χρονικό διάστημα
 - b) **Αφυδατωμένα τρόφιμα όπως όσπρια, που συντηρούνται για μεγάλο χρονικό διάστημα**